

Tukesin lausuntopyyntö FinnCobalt Oy:n Hietajärven malminetsintäluvasta (ML2022:0044)

KH 24.03.2025 § 94
191/10.01.01/2025

Valmistelija	Ympäristöinsinööri Hanne Turunen, puh. 044 417 4690 / hanne.turunen@savonlinna.fi
Selostus	<p>Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla lausuntoa esityslistan liitteenä olevasta Savonlinnan kaupungin alueelle kohdistuvasta malminetsintä lupahakemuksesta.</p> <p>Tukes pyytää erityisesti mainintaa tutkimussuunnitelman mukaisen toiminnan vaikutuksista alueen kaavatilanteeseen, ympäristö- ja muista vaikutuksista.</p> <p>Lausunto tulee toimittaa Tukesille lupatunnus ML2022:0044 mainiten viimeistään 4.4.2025 mennessä.</p> <p>Hakija (FinnCobalt Oy) etsii Savonrannan Säimeneen sijoittuvalta alueelta nikkeliä, kuparia ja kobolttia. Tutkimusmenetelmät ovat lausuntopyynnön mukaan tavanomaisia malminetsintä tutkimusmenetelmiä, kuten geofysikaalisia mittauksia ja timanttikairausta. Hakemusasiakirjat ovat nähtävänä Tukesin verkkosivuilla (https://tukes.fi/malminetsintaluvatja-valtaukset).</p> <p>Kaivoslain (621/2011) mukaan malminetsintä lupaa koskevassa hakemuksessa on toimitettava lupaviranomaiselle lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys hakijasta, tämän asiantuntemuksesta, teknisestä suorituskyvystä, taloudellisesta ja rahoituskellisesta tilanteesta sekä muista edellytyksistä harjoittaa haettuun lupaan perustuvaa toimintaa.</p> <p>Malminetsintä lupahakemuksessa on oltava tieto hakemuksen kohteena olevan alueen oikeusvaikutteisista kaavoista ja mahdollisesti vireillä olevista kaavahankkeista sekä luotettava selvitys siitä, ettei haetulla alueella ole laissa tarkoitettua estettä, kuten alueen käyttöä koskevista rajoituksista ja niiden huomioon ottamisesta.</p>
Toimivalta	Kuntalaki 39 §
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Laine Janne
Päätösehdotus	<p>Savonlinnan kaupunginhallitus kiittää Tukesia lausuntopyynnöstä ja päättää todeta Savonlinnan kaupungin lausuntona FinnCobalt Oy:n jättämästä malminetsintä lupahakemuksesta koskien Hietajärven aluetta, ettei haettua malminetsintä lupaa tule myöntää.</p> <p>Hakemukseen on merkitty liitetiedostoksi ote kaupparekisteristä; kuitenkin ote ei ollut sähköisesti saatavilla lupahakemusasiakirjoissa. Suomen Asiakastiedon verkkosivuilta saatavilla olevan tiedon mukaan FinnCobalt Oy:n neljä edellistä tilikautta ovat olleet erittäin voimakkaasti tappiollisia, vuoden 2023 tuloksen ollessa jo yli puoli miljoonaa euroa tappiollinen. FinnCobaltin verkkosivujen mukaan kyseessä on täysin Eurobattery Mineralsin tytäryhtiö; aiemmin Eurobattery Minerals omisti FinnCobaltin osakekannasta 70 prosenttia. Kaivoslain 46 § kohdan 9) mukaan malminetsintä lupaa ei saa myöntää, jos on painavia syitä epäillä, että haetun alueen laajuuden johdosta tai muista syistä hakijalla ei ole</p>

edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan ryhtyä luvan mukaiseen toimintaan. Saatavilla olevien talouslukujen perusteella FinnCobaltilla ei pitäisi olla minkäänlaisia edellytyksiä malminetsintään ja näin ollen lupaa malminetsinnälle ei tule myöntää. Hiljattain muuttuneen omistajuuden ei voida katsoa vaikuttavan asiaan, koska Eurobattery Minerals on jo aiemminkin omistanut merkittävän enemmistöosuuden yhtiöstä.

Alue, jolle malminetsintälupaa haetaan, on haja-asutusaluetta, jossa sijaitsee asuin- ja vapaa-ajan käytössä olevia kiinteistöjä. Kiinteistöjen vesihuolto on yksityisten talousvesikaivojen varassa, eikä alueella ole eikä sinne myöskään ole teknillistaloudellisesti arvioiden mahdollista rakentaa kunnallista vesijohtoa. Malminetsintä on suunniteltu tehtävän rakenteita rikkovin menetelmin, joka on omiaan vaikuttamaan pohjaveden tilaan ja sitä kautta voi vaarantaa alueen kiinteistöjen vesihuollon. Näin ollen malminetsintälupaa ei tule myöntää myöskään näiden kiinteistöjen vesihuollon turvaamisen näkökulmasta.

Malminetsintävarausten on huomattu vaikuttavan negatiivisesti alueen maineeseen ja sitä kautta kiinteistöjen käyttöön ja niiden arvoon. Malminetsintävaraukset lisäävät epävarmuutta ja hidastavat tai jopa kokonaan tyrehdyttävät vaikutusalueen kiinteistöjen rakentamisen tai myynnin. Nyt haettu malminetsintälupa heikentää Savonrannan rantayleiskaavan toteutumista, koska malminetsintäalueella tai sen välittömässä läheisyydessä on kaavan mukaisia, mutta toistaiseksi rakentamattomia rantarakennuspaikkoja.

Savonrannan alue on potentiaalinen luontomatkailun alue ja varausalueesta noin viiden kilometrin päässä sijaitsee Kakonsalon laaja luonnonsuojelualueiden verkosto, joiden kautta on viherkäytävän tyypinen jatkumo luontoarvoiltaan tunnistetusti rikkaan Kieluan alueen kautta aina Koloveden kansallispuistoon asti. Alue on Savonlinnan kaupunginvaltuustossa tunnistettu potentiaaliseksi luontomatkailukohteeksi. Savonlinnan kaupungin strategiaan kärkehankkeisiin kuuluu matkailun ympärivuotistaminen, jossa luontomatkailulla on merkittävä rooli. Malminetsintä, joka on osa kaivos Hankkeita, vähentää oleellisesti alueen elinvoimaa ja mahdollisuuksia kehittyä kaupungin pyrkimään suuntaan.

Savonlinnan kaupunki huomauttaa myös, että lupahakemuksesta ei käy ilmi kaikki kaivoslain vaatimat ja selostusosan lopussa eriteltyt selvitykset, joita lupaharkinnassa tarvitaan. Lupahakemus on varsin suurpiirteinen ja puutteellinen. Esimerkiksi malminetsinnässä käytettävien rakenteita rikkovan, vaikutuksiltaan varsin pysyvien menetelmien kuten timanttikairauksen pitkäaikaisvaikutuksia ei ole arvioitu hakemuksessa. Tutkimussuunnitelma keskittyy lähinnä kairaussoijan talteenottoon tai sen ottamatta jättämisen eikä muita tutkimusten vaikutuksia arvioida hakemuksessa tai sen liitteissä.

Hakemusasiakirjoista ei myöskään ilmene miten hakija on selvittänyt, ettei suunnitellulla malminetsintäalueella esiinny esimerkiksi Euroopan unionin luontodirektiivin 12 artiklan IV (a) liitteen tiukasti suojeltuja lajeja kuten Savonlinnassa tyyppillisesti esiintyviä viitasammakoita, lummelampikorentoja tai muita suojeltuja tai rauhoitettuja eläin- tai kasvilajeja tai luontotyyppisiä, ja miten mahdolliset esiintymät otetaan huomioon. Hakemuksessa kerrotaan, että maastotyöilmoitus toimitetaan ennen työn aloittamista Tukesille sekä paikalliselle ELY-keskukselle, jotka voivat antaa lisäohjeita noudatettaviksi. ELY-keskuksella ei kuitenkaan ole tietoa kaikista alueen suojelluista eläin- ja kasvilajeista, sillä kaikkia Suomen maa- ja vesialueita ei ole luontoarvojen osalta kartoitettu.

Kairausalueille tulee näin ollen toteuttaa asianmukainen ja oikeaan aikaan teetetty luontoselvitys, jotta voidaan olla varmoja, että alueella ei esiinny suojeltua lajistoa tai luontotyyppejä.

Savonlinnan kaupunki näkee malminetsintälupien myöntämisen olevan ristiriidassa sen seikan kanssa, että luvat myönnetään vaikka on ilmeistä, että kaupunki vastustaa myös etsintälupien mahdollisena seurauksena olevien kaivoslupien myöntämistä. Yllä esitettyjä seikkoja Savonlinnan kaupunki pitää kaivoslain 46 § mukaisina perusteina sille, että malminetsintälupaa ei tulisi hakijalle myöntää.

Käsittely

Esa Valkonen ilmoitti, että omistaa maata kyseisellä alueella ja näin ollen olevansa esteellinen (intressijäävi HallL 28 § 1. mom. k. 3) asian käsittelyssä ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Varajäsen Jaakko Rinne liittyi kokoukseen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kaivosasiat@tukes.fi